

Förordning om riktlinjer för transeuropeiska telekommunikationsnät

Näringsdepartementet

2011-11-28

Dokumentbeteckning

KOM(2011) 657 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om riktlinjer för transeuropeiska telekommunikationsnät och om upphävandet av beslut 1336/97/EG

Sammanfattning

Dokumentet innehåller förslag till förordning om riktlinjer för transeuropeiska telekommunikationsnät och om upphävande av beslut 1336/97/EG.

Förordningen fastställer riktlinjer för mål och prioriteringar avseende bredbandsnät och infrastrukturer för digitala tjänster som ska kunna få ekonomiskt stöd från EU via de instrument som finns tillgängliga enligt förordningen om inrättande av fonden för ett sammanlänkat Europa (KOM(2011) 665). På motsvarande sätt, kopplat till fonden för ett sammanlänkat Europa, har kommissionen föreslagit förordningar om riktlinjer för transportinfrastruktur och för energiinfrastruktur, se faktapromemoriorna 2011/12:FPM37 och 2011/12:FPM33.

Den nu aktuella förordningen anger kriterier för att identifiera nya projekt av gemensamt intresse, samt anger i bilaga projekt av gemensamt intresse för utbyggnaden av bredbandsnät och infrastrukturer för digitala tjänster.

Regeringen anser att utbyggnad av bredband främst ska ske på marknadens villkor. Under förutsättning att de specifika projekt för infrastruktur för digitala tjänster som omnämns i förordningens bilaga i sitt genomförande avser plattformar som syftar till att koppla samman nationella tjänster, kan

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Beslut 1336/97/EG, som ändrats genom 1655/1999/EG och 1376/2002/EG, innehåller riktlinjer för transeuropeiska telenät. Beslutet är bättre känt under benämningen TEN-Telecom, eller eTEN och var en betydelsefull komponent i EU:s tidigare it-politiska strategier eEurope 2005 och i2010. Under åren 2007-2013 lämnar europeiska kommissionen stöd inom området elektroniska tjänster av allmänt intresse genom IKT-stödprogrammet (ICT PSP), som är en komponent i ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP) med det gemensamma beslutet 1639/2006/EG.

Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla, KOM(2010) 2020, sätter mål för digitala infrastrukturer vilka ytterligare preciseras i flaggskeppsinitiativet En digital agenda för Europa, KOM(2010) 245. I den digitala agendan understryks behovet av att säkerställa utbyggnad av bredband med höga hastigheter via trådbunden eller trådlös teknik. Vidare understryks behovet av att underlätta investeringar i snabba, öppna och konkurrenskraftiga internetnät som kommer att vara ryggraden i den framtida ekonomin. EU har satt ambitiösa mål i fråga om såväl utbyggnad som användning av bredband till år 2020.

Den 29 juni 2011 antog kommissionen meddelandet KOM(2011) 500 - en budget för Europa 2020 om nästa fleråriga budgetram (2014–2020). I meddelandet föreslås att det ska inrättas en fond för ett sammanlänkat Europa för att främja fullbordandet av de prioriterade infrastrukturerna inom områdena energi, transport och digitala nät. Fonden föreslås få ett samlat belopp på 40 miljarder euro av vilka 9,2 miljarder euro är avsedda för transeuropeiska telekommunikationsnät.

Det nu aktuella förslaget till förordning kompletterar förslaget till fond för ett sammanlänkat Europa genom att ange riktlinjer för bredbandsnät och infrastruktur för digitala tjänster, under den gemensamma benämningen Transeuropeiska telekommunikationsnät.

1.2 Förslagets innehåll

Syftet med förordningen är att fastställa en serie riktlinjer som omfattar målen och prioriteringarna för bredbandsnät och infrastrukturer för digitala tjänster inom området telekommunikation, vilka kan erhålla ekonomiskt stöd ur fonden för ett sammanlänkat Europa (KOM(2011) 665).

I bilaga till förordningen identifieras projekt av EU-gemensamt intresse för utbyggnad av bredbandsnät och infrastrukturer för digitala tjänster. Dessa

projekt anges bidra till en förbättrad konkurrenskraft för den europeiska ekonomin, vilket innefattar små och medelstora företag, främja de nationella nätens samtrafik och interoperabilitet, liksom tillgången till sådana nät, samt stödja utvecklingen av en digital inre marknad. Projekten ska kunna få ekonomiskt stöd från EU via de instrument som finns tillgängliga enligt förordningen om Fonden för ett sammanlänkat Europa.

Strategin i förordningen är att försöka få bort de flaskhalsar som förhindrar fullbordandet av den digitala inre marknaden, dvs. tillhandahålla uppkopplingar till internet och tillgång, även över gränserna, till en infrastruktur med offentliga digitala tjänster. Hindren för telekommunikationsnäten gäller i praktiken aspekter på såväl tillgångs- som efterfrågesidan. På tillgångssidan hänger begränsningarna samman med en hög grad av marknadsmisslyckanden och de åtföljande svaga affärsmässiga förutsättningarna för investeringar i bredbandsnät och leveranser av viktiga tjänster av allmänintresse (t.ex. e-hälsovård, e-identitet, e-upphandling och dessa tjänsters interoperabilitet över gränserna). På efterfrågesidan är den digitala inre marknaden, med dess avsevärda tillväxtpotential, beroende av att alla medborgare ska vara uppkopplade till digitala nät.

Fonden för ett sammanlänkat Europa syftar till att använda innovativa finansieringsinstrument för att uppmuntra till infrastrukturinvesteringar genom att minska investeringsrisken och tillhandahålla långsiktig finansiering för såväl alternativa som befintliga investerare. Innovativa finansieringsinstrument anges ge en hävstångseffekt åt privata och offentliga investeringar, samtidigt som de bygger på marknadsmekanismer. Där de affärsmässiga förutsättningarna för infrastrukturinvesteringar är särskilt svaga förutses i Fonden för ett sammanlänkat Europa även möjligheten att erbjuda samfinansiering via bidrag.

Inom området bredbandsnät ska åtgärder som kan komma att få ekonomiskt stöd bidra till målet i den digitala agendan för Europa om att alla ska ha tillgång till en bredbandshastighet på 30 Mbps, eller målet att åtminstone 50 % av hushållen ska abonnera på hastigheter över 100 Mbps år 2020. När det gäller infrastrukturen för digitala tjänster ska flaskhalsarna, i form av utvecklingen av tjänster inom interoperabla ramar hanteras genom direkta bidragssystem, i vissa fall med höga samfinansieringsnivåer då det inte finns några naturliga ägare till en europeisk infrastruktur för interoperabla tjänster. I själva verket skulle varken enskilda medlemsstater eller privata investerare kunna garantera utvecklingen av tjänster inom interoperabla ramar. Det europeiska mervärdet är därför högt.

Bland projekten som förtecknas i bilagan finns transeuropeiska snabba stamnätsanslutningar för offentliga förvaltningar, leverans av e-förvaltningstjänster över gränserna baserat på interoperabel identifiering och autentisering (t.ex. gemensamma elektroniska rutiner för Europa för att starta företag, för upphandlingar över gränserna, för e-juridik och för gränsöverskridande e-hälsovårdstjänster), tillgång till information från den offentliga sektorn, vilket innefattar det europeiska kulturarvets digitala

resurser, data.eu och flerspråkiga resurser, säkerhet och trygghet (ett säkrare internet och infrastrukturer för kritiska tjänster), samt smarta energitjänster. Till projekt av gemensamt intresse kan även räknas driften av elektroniska offentliga tjänster som införs under andra av gemenskapens program, exempelvis ISA-programmet (om lösningar för att uppnå interoperabilitet mellan europeiska offentliga förvaltningar).

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget bedöms inte få några direkta konsekvenser för svensk lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionens förslag till flerårig budgetram för 2014-2020 (KOM (2011) 500) innebär en ökning av utgiftsvolymen med cirka 7 procent jämfört med innevarande budgetram. Med kommissionens förslag riskerar den svenska EU-avgiften att öka med i storleksordningen 10 miljarder kronor per år. Cirka 5 miljarder kronor är en direkt effekt av den ökade åtagandenivån och de minskade rabatterna, resterande del är en effekt av lågt genomförande och utestående åtaganden från den innevarande budgetramen.

Det aktuella förslaget ska ses i sammanhanget av förslaget att inrätta fonden för ett sammanlänkat Europa, vilken är del av kommissionens förslag till flerårig budgetram. Sammanlagt 9,2 miljarder euro är genom fonden allokerade för satsningar inom transeuropeiska telekommunikationsnät perioden 2014-2020. För närmare beskrivning av fonden hänvisas till Faktapromemorian om KOM (2011) 665 slutlig. Effekterna för Sverige är ännu oklara.

Kommissionen har genomfört en konsekvensanalys, SEC(2011) 1229 final, (sammanfattad i SEC(2011) 1230 final). I denna anges att när det gäller investeringar i bredbandsnätverk så finns framträdande positiva nätverkseffekter och evidens för ökad arbetsproduktivitet i ekonomin med 1,5 procent under kommande fem år efter att bredbandspenetrationen ökat med tio procent. För infrastruktur för digitala tjänster anges att investeringar ger substantiella bidrag till kostnadsminskningar i offentlig verksamhet och minskade transaktionskostnader för företag och medborgare. Kommissionen menar att kostnaden för att inte genomföra den digitala inre marknaden motsvarar 4,1 procent av EU:s BNP år 2020.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen anser att riktlinjerna samt att projektförslagen i förordningens bilaga förhåller sig till de aktiviteter som kommissionen för fram under de sju pelarna i strategin digital agenda för Europa.

Regeringen anser att bredbandsinvesteringar i huvudsak ska ske under marknadens ansvar. Det finns emellertid lägen då det saknas kommersiell grund och därmed incitament för marknaden att genomföra sådana investeringar och i sådana fall kan det vara motiverat med offentligt stöd under beaktande av kommissionens riktlinjer för statligt stöd till bredbandsutbyggnad. Detta är dock främst en nationell angelägenhet.

Enligt regeringens bedömning kan vissa av förslaget kring regler för stöd till infrastruktur för digitala tjänster, och de specifika projekt för infrastruktur för digitala tjänster som omnämns i förordningens bilaga, vara relevant och ge europeiskt mervärden under förutsättning att de i sitt genomförande avser plattformar som syftar till att koppla samman nationella tjänster.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Övriga medlemsstaters ståndpunkter är ännu inte i detalj kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Några synpunkter från EU:s institutioner finns inte i detta skede.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte varit ute på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den föreslagna förordningen upphäver och ersätter Europaparlamentets och rådets beslut nr 1336/97/EG av den 17 juni 1997 om en serie riktlinjer för transeuropeiska telenät.

Den föreslagna åtgärden kommer att vara i enlighet med artikel 172 i EU-fördraget, som utgör en rättslig grund för EU-åtgärder som stödjer framtagningen och utvecklingen av transeuropeiska nät inom områdena transport-, telekommunikations- och energiinfrastruktur.

Kommissionen framhåller i sitt förslag att den samordnade utvecklingen av ett transeuropeiskt telekommunikationsnät för att stödja utbyggnaden av bredbandsinfrastrukturen och främja tjänster inom den europeiska inre marknaden och den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen, kräver att åtgärder vidtas på EU-nivå eftersom åtgärderna inte kan vidtas enskilt av medlemsstaterna. För bredbandsnätverk leder förslaget till att överkomma problemet med att privata kapitalmarknader är organiserade globalt och investerare finner många nationella marknader i Europa vara för små. För infrastruktur för digitala tjänster leder förslaget till att överkomma problem med samordningsmisslyckanden mellan medlemsländer och tillgodose behovet av gränsöverskridande infrastruktur i form av plattformar som syftar till att koppla samman nationella tjänster och ge klara europeiska mervärden. Förslaget uppfyller därmed enligt kommissionen subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen och håller sig inom verksamhetsområdet för transeuropeiska telekommunikationsnät, enligt definitionen i artikel 170 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Regeringen har inget att erinra mot kommissionens analys.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens förslag kommer behandlas i rådets telekomarbetsgrupp under hösten 2011 och våren 2012 och därefter beslutas i europaparlamentet. Sverige får möjlighet att kommentera förslaget första gången i TTE-rådet 13 december 2011.

4.2 Fackuttryck/termer

-